

Kohatud arstid

Katrin Rehema – Eesti Arstide Liit

Arstid on imelikud inimesed. Tõrguvad palgatõusu kinnitavale lepingule alla kirjutamast ja esitavad kohatuid nõudmisi. Just niimoodi tervise- ja tööminister neid nimetas. Tundub, et oluline pole mitte see, kas nõudmised on õiged, vaid see, kas arstidel on õigus neid esitada.

Nende nõudmiste sisu on üsna lihtne. Tegelik põhjendatud ravivajadus peab olema haigekassa poolt 100 protsenti kaetud. Haigekassa hindab igal aastal, kui palju arstiabi inimestel vaja on ehk kui suur on niinimetatud ravinõudlus, kuid eelarve ja lepingud tehakse teadlikult sellest väiksemad. Tänavu katavad need ainult 92 protsenti vajalikust, puudu on 67 miljonit eurot ehk ligikaudu 200 000 ravijuhtu jääb rahastamata.

Ka hindadega trikitamine tuleb ära lõpetada. Praegu käib elu nii, et haigekassa kogub kuluandmeid haiglatelt ja erialaseltidelt ning arvestab täpselt välja niinimetatud standardhinnad. Hinnakirja lähevad aga „vastavalt eelarve võimalustele“ madalamaks muudetud piirhinnad. Samamoodi „korrigeeritakse“ väiksemaks ravijuhtu keskmist maksumust haiglate lepingutes.

Arstid tahavad patsiente ravida, mitte järjekorda panna, kätte jõudnud raviaegu jälle edasi lükata ja lõpuks erakorralise meditsiini osakonnas kriitilisi juhtumeid lahendada. Patsientidel on vaja tänapäevast ja kvaliteetset ravi ning pealesunnitud säästumeditsiini praktiseerimine alavääristab arste.

Ei ole seadust, mis keelaks arstidel nõuda riigilt tingimusi, et haigeid saaks ravida õigel ajal ja hästi. Ainus kohatu asi kõige selle juures on, et seda aastal 2017 ikka veel teha ei saa, sest poliitikud pole enam kui kümme aastat suutnud rahastamist suurendavaid otsuseid teha.

Sotsiaalministeeriumis kokku pandud ettepanekuid enne valitsusse viimist tervishoiurahvaga ei arutatud. Võib ju loota, et selle loo ilmumise ajaks on plaanitavad muudatused teada ja ajakava paigas, kuid seni on kõiki tähtaegu aina edasi lükatud ja ministeerium püsib ikka veel uduste lubaduste staadiumis.

Kui alarahastamine kestab ja haiglad peavad töökohti koomale tõmbama, siis on arstidel sõna otseses mõttes kohatuks jäämise oht pigem teoreetiline. Nende oskused on rahvusvahelised. Hoopis rohkem näiteid leiab ajaloost aga töökohatuks jäänud ministritest.

Oleks muidugi tore, kui arstid võiksidki jääda oma liistude juurde ning jätta raha ja ravijuhtude lugemise poliitikute ja ametnike hooleks. See aeg pole veel kahjuks kätte jõudnud ja nõudmised muutuvad kohatuks alles siis, kui need on täidetud.

Kauaoodatud kevad on aga varsti kohal ja koos kevadega nagu ikka ka arstide päevad, mis seekord peetakse Tartus. Seal keskendume tõesti oma „päris liistudele“ – meditsiinilistele teemadele, aga küllap jääb aega ka üksteiselt küsida: kas mäletad? Vana hea ülikool on Tartus ikka alles ja uus ERM juba valmis.

Katrin Rehema